

Forfest Kroměříž 2012

Po dvaadvaceti ročnících snad už není třeba festival, jakým je Forfest, představovat. V předposledním týdnu června k nim přibyla hlavní část 23. ročníku a nemohu jinak, než celý 23. ročník označit jako úspěšný. I když ekonomické restriktce zasáhly i jej...

Forfest je především slavností soudobé hudby s duchovním zaměřením. Představila se na něm řada sólistů a souborů z ČR, Slovenska, Polska, Německa, Chorvatska, Itálie, a dokonce z Japonska a Jihoafrické republiky. Jmenujme některé:

Karel Dohnal v sóloklarinetovém recitálu, jehož součástí byla také díla s využitím elektroniky (**Pavel Kopecký**) a multimédií (**Dohnal** jako mim a hráč v **Stockhausenově** téměř hodinovém *Kejklíři* - kdy se poštěstí zažít na závěr koncertu soudobé hudby potlesk publika ve stoje?); **Mia Elezovič** s až edukačním průřezem chorvatskou klavírní literaturou 20.-21. století; další klavírní recitály – **Jana Duška**, **Dušana Šujana** (SR) či **Justina Krawitze** (Jihoafrická republika); vynikající slovenský **Quasars Ensemble** pod kompetentním vedením známého mladého tvůrce **Ivana Buffy** či neméně znamenité a už respektované **Miloslav Ištvan Quarteto** a **Krakovské filharmonické smyčcové kvarteto** s italským altsaxofonistou **Michele Selvou**; japonská pěvkyně **Keiko Nakajima** (choť osobně přítomného známého japonského skladatele **Tsuneo Nakajimy** v jeho písničkách a jako bonbónek – ve třech japonských lidových písničkách) a znamenitá mladá česká pěvkyně **Hana Krejčová** za doprovodu pianistek **Julie Okaji** (česká pianistka s japonskými kořeny) a **Aleny Radové** a violisty **Ondřeje Štochla**.

Koncertní akce doplnily přednáška **doc. PhDr. Eleny Letňanové** z Bratislavy ke 100. výročí narození **Johna Cage**, poslechový koncert s *Missou Pro Nobis* **Romana Bergera**, ale též předfestivalové vystoupení tzv. **Hodonínské industriální filharmonie** pod uměleckým vedením konceptualisty a zvukového experimentátora **Petra Vaculoviče**.

Jako festivalové postludium se uskutečnily týdenní kompoziční kurzy s českými a zahraničními lektory.

Forfest je také ukázkou současného výtvarného umění s duchovním zaměřením, i když menšinově. Součástí byly tedy vernisáže výstav, např. mimořádného zjevu švédské výtvarné scény, mladé **Asy Boströ** (zvláště úžasné, mystickou symbolikou protkнутé spojení nových materiálů se starými uměleckými artefakty a materiály) či jedinečných fotografií vytvořených technikou dírkové komory moravského restaurátora a fotografa **Františka Sysla ml.** na výstavě *Camera obscura*.

Mimořádným projektem spojujícím hudební a výtvarné umění s duchovním zaměřením se pak stala výstava originálních liturgických rouch českých a slovenských umělců na výstavě pojmenované *Ars Liturgica* a dvojí koncertní provedení nových liturgických děl skladatelů **Františka Emmerta** a **Jana Vrkoče** na koncertech nazvaných *Musica Liturgica*.

Kvarteto z Krakova s altsaxofonistou Selvou

Přibližme pro dokreslení letošního Forfestu vystoupení **Krakovského filharmonického smyčcového kvarteta** spolu s italským altsaxofonistou **Michelem Selvou**. Zaznělo týden po skončení hlavní části festivalu v příjemně zaplněném a nepříjemně prohrátém Sněmovním sále Arcibiskupského zámku v Kroměříži.

Dramaturgie byla sestavena tak, že v první půli zazněla díla forfestové veřejnosti již známého a osobně přítomného italského skladatele **Massimiliana Messieriho** *Fantasia da Concerto* pro altsaxofon a smyčcové kvarteto (světová premiéra) a *Smyčcový kvartet č. 2* (česká premiéra) a ve druhé půli soudobý kmenový repertoár kvartetistů – *1. a 3. smyčcový kvartet Krzysztofa Pendereckého*.

Zajímavé bylo, že tzv. avantgardní kompoziční prostředky a postupy byly nejmarkantnější ne v nejnovějších, ale v nejstarší skladbě večera – v **Pendereckého 1. smyčcovém kvartetu** z roku 1960. (Je ovšem otázkou, jestli není vnímání technik 50.-70. let, včetně jejich pozdějších inovací, jako avantgardních dnes už opravdu pojmovým anachronismem?) Kvartetisté s ní provedli vtipný experiment: z notebooku spustili na čelní stěnu „Sněmáku“ obraz rolující se **Pendereckého** partitury, sami stáli čelem k ní, zády k publiku a hráli přímo z partitury. Byl to další důkaz, jak může nápad přiblížit pro laické publikum dílo zvukově (a notačně) stále ještě neobvyklé, a přitom sklidit bouřlivý potlesk.

Dlouhotrvajícím potleskem byli kvartetisté odměněni také ve třech ostatních skladbách.

Oproti minulým ročníkům se **M. Messieri** představil dílem spíše minimalistickým (*Fantasia da Concerto*) a dílem spíše neoromantickým (*2. smyčcový kvartet*), i když jsem si vědom nepřesnosti zařazení. *Fantasia* se svou poetikou ticha v hudbě se mi však spíše než minimalismus jevila jako „jiný romantismus“. Odvíjel se v ní pod jemnými tahy kontemplativně chvějivý dialog sólisty a kvarteta s postupným zahušťováním a zřetováním složek v rovině křehké a jemnohmotné.

Naproti tomu měly **Messieriho 2. smyčcový kvartet** (vyšel ze stejného kontemplativně minimalistického základu) a **Pendereckého 3. smyčcový kvartet** společného jmenovatele v dramatičtějším a vášnivějším rázu, v mnohem filigránštěji propracovaných složkách i formě a ve stylu spíše... neoromantickém? postmoderním? novokontinuálním?

Jan Grossmann

doc. Jan Grossmann
Nádražní 107
768 02 Zdounky
okr. Kroměříž

e-mail: jangrossmann4@gmail.com
mob. ČR: +420 732 562 310
mob. SR (Žilinská univerzita): +421 915 618 002

ČOP: 200108228
č.ú.: 1164537183/0800